

совують комбіновані підходи та засади забезпечення функціональних напрямів діяльності підприємства. Зокрема, функціональний, комплексний, процесійний підходи. Однак необхідно також зазначити, що використання таких підходів і, відповідно, побудова на їх основі системи управління не забезпечує повноти, гнучкості, системності, обґрунтованості та ефективності функціонування підприємств сфери послуг.

Зважаючи на вище викладене, схилиємось до твердження, що розвиток підприємств сфери послуг і, зокрема, удосконалення системи управління ними повинні ґрунтуватись на засадах максимального (за якістю, кількістю, специфікою та термінами) задоволення індивідуальних кінцевих потреб споживачів. З цією метою доцільно застосовувати методичний інструментарій логістичного управління, однак матеріальні потоки, які практично відсутні в діяльності підприємств сфери послуг, необхідно замінити “потоками споживачів” послуг та відповідною організацією обслуговування і задоволення потреб останніх. При цьому ресурсне, інформаційне та інші види забезпечення виконуватимуть властиві для них функції у системі управління підприємством та організації надання послуг.

Таким чином, в основу забезпечення розвитку та ефективності функціонування підприємств сфери послуг закладаємо підхід, що базується на засадах зворотньо-логістичного управління. Сутність такого підходу визначається необхідністю управління “потокком споживачів” в напрямі максимально-можливого задоволення потреб у послугах, що надає окреме підприємство.

ВОЛОШЕНЮК Т. О., НАУМОВА Л. М.
Херсонський національний технічний університет

РОЗВИТОК ЛОГІСТИЧНИХ КОНЦЕПЦІЙ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ В АПК

© Т.О. Волошенюк, Л.М. Наумова, 2012

АПК сьогодні являється провідною галузю народного господарства, її продукція пов’язана з життєдіяльністю населення країни, тому розвиток цієї галузі являється важливим питанням національної політики. Проте фінансова ситуація на цих підприємствах потребує нових рішень, пов’язаних з управлінням ресурсами підприємства. Вибір концепцій управління системами підприємства АПК являється основою якісного вирішення цього питання.

На даний час різними провідними підприємствами народно-господарського комплексу успішно впровадженні та працюють управлінські системи, основу яких становить логістичний підхід, що актуально для агропромислового комплексу.

З розвитком теорії логістики в економічній літературі сформувалося три напрями концепцій: інформаційна, маркетингова та інтегральна.

Інформаційна логістична концепція почала свій розвиток наприкінці 1960-х років завдяки розвитку інформаційно-комп’ютерних технологій. Вона забезпечує інформаційно-комп’ютерну підтримку вирішення таких проблем підприємства, як управління матеріальним потоком виробництва в цілому, чи окремого його підрозділу. При цьому оптимізація всього процесу управління потоками не являлась ціллю даної концепції. Інформаційно-комп’ютерним технологіям відводиться підтримуюча роль, а саме забезпечення інформаційними системами обліку, зв’язку, контролю та ін.

Маркетингова логістична концепція стала застосовуватися з 1980-х років, і зосереджувала увагу на організації та оптимізації розподілу продукції. Така логістична система повинна підтримувати стратегію конкуренції фірми на ринку за рахунок прийняття оптимальних рішень в розподілі, прогнозуванні попиту на продукцію, інтеграції логістичних операцій і функцій фізичного розподілу.

В інформаційній та маркетинговій логістичній концепції об’єктом діяльності виступає окреме підприємство. Для агропромислового комплексу це є не доцільним, адже в його структуру входить велика кількість розрізнених підприємств, яких пов’язує спільне виробництво.

В середині 1990-х років активно почала розповсюджуватися інтегрована концепція логістики. Суть даної концепції полягає в розгляді окремих фірм, організацій, систем як деякі центри логістичної активності, які прямо чи опосередковано зв'язані в єдиному інтегральному процесі управління основними і супутніми потоками для найбільш повного і якісного задоволення покупців у відповідності з їхніми специфічними потребами і цілями бізнесу. Концепція інтегрованої логістики потребує об'єднання різноманітних функціональних областей і їх учасників у рамках єдиної логістичної системи з метою її оптимізації [1].

Саме інтегрована концепція спрямована на діяльність логістичного ланцюга в межах комплексу підприємств, що робить її прийнятною для впровадження в АПК. Також варто відмітити, що пріоритетами в діяльності по даній концепції являється оптимізація взаємодії між партнерами та інтеграція учасників в єдину систему.

Розвиток цих концепцій підтримувався впровадженням на підприємствах інтегрованих комп'ютерно-інформаційних систем (КІС). Інтегровані КІС в логістиці – це сучасна, процесно-орієнтована модель управління потоками підприємства з комплексним використанням засобів автоматизації. В результаті аналізу інформаційних систем нами сформульована узагальнена еволюція КІС (рис. 1).

Перший етап розвитку КІС пов'язаний з системою MRP I (Material Requirement Planning) – системою планування потреб у матеріалах, яка заснована на виробничих графіках, що пов'язують інформацію про попит і запаси. Основна мета MRP-системи — формувати, контролювати і при необхідності змінювати дати необхідного надходження замовлень таким чином, щоб всі матеріали, необхідні для виробництва, поступали одночасно.

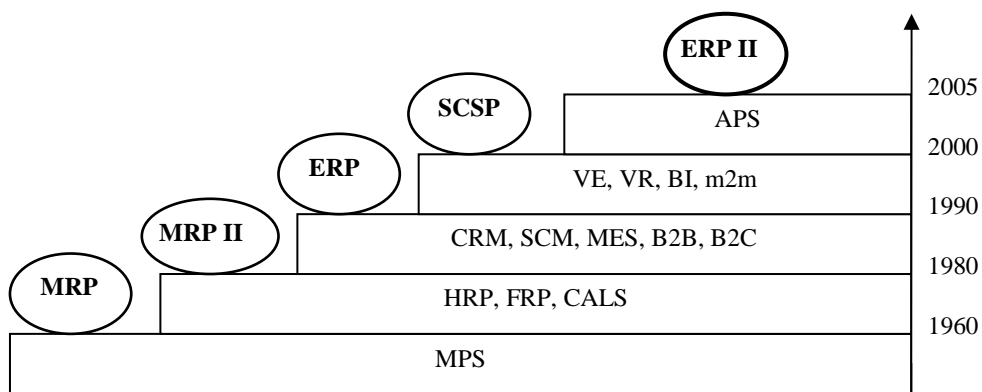

Рис. 1. Еволюція інтегрованих комп'ютерно-інформаційних систем

Подальший розвиток інтегрованої концепції визначився системою MRP II (Manufacture Resource Planning) яка представляє собою систему виробничого планування ресурсів, що поєднує виробниче, маркетингове, фінансове планування й логістичні операції. Недоліками цієї системи є те, що вона орієнтована виключно на існуючі замовлення, що утруднює прийняття рішень на тривалу, середньострокову, а в ряді випадків і на короткострокову перспективу, має слабку інтеграцію з системами проектування технологічних процесів і автоматизації виробництва, в ній відсутня інтеграція з процесами управління фінансами і кадрами.

З 1990 року почала розвиватися та застосовуватися провідними підприємствами система ERP (Enterprise Resource Planning) – система інтегрованого планування ресурсів, що дає змогу планувати всю діяльність підприємства. Проте ця система в основному орієнтована на внутрішню діяльність підприємства, в ній а виключена можливість управління розширенням виробничим ланцюгом “постачальник-виробник-споживач” тобто логістичним ланцюгом.

Потреба підприємств в ринкових умовах налагоджувати зв'язки з споживачами об'єктивно сприяла розробці в 2000 році системи CSRP (Customer synchronized resource planning) – система планування ресурсів, синхронізована зі споживачем, що використовує функціональність ERP,

переорієнтує планування від виробництва до кінцевого покупця. Важливим елементом даної системи являється система поглибленого планування APS (Advanced Planning System). Це програмне забезпечення аналітичного класу, що розширює можливості ERP [3].

Новий стандарт розвитку управлінських систем було введено новою системою ERP II (Enterprise Resource & Relationship Planning). Це вже не лише програма яка охоплює ключові процеси діяльності та управління, та допомагає найкращим чином переглянути роботу підприємства, але й являє собою бізнес-стратегію підприємства, відповідно до приналежної галузі, та містить в собі набір ключових для даної галузі функціональних застосувань, що допомагає власникам та акціонерам компаній збільшити частку бізнесу за допомогою ефективної ІТ-підтримки, та оптимізації операційних та фінансових процесів, як в середині всього підприємства, так і зовні в межах співпраці з іншими корпораціями. Концепція ERP II – наразі успішно розвивається, як нова ідеологія управління ресурсами й зв'язками підприємства, що в повній мірі відобразила сучасні реалії бізнесу та сучасні вимоги підприємств до інформаційних технологій.

Потрібно враховувати, що виробництво сільськогосподарської продукції – територіально розосереджений та досить розтягнутий у часі процес. Тому для підприємств АПК, зокрема молочного підкомплексу доцільно використовувати систему ERP II, що дасть змогу об'єднати всі підприємства (молочне скотарство – переробка – збут) в єдину систему, врахувати основні ризики, пов'язані з природно-кліматичними умовами, сезонне коливання цін на ресурси.

Як показує світовий досвід, концепція логістики дає можливість збалансувати виробництво і отримати синергетичний ефект від раціональної взаємодії як власних виробничих потужностей, так і суміжних учасників ринку. Отже, для підприємств АПК доцільним є застосування інтегрованої концепції логістики з використанням систем класу ERP II, так як саме вони дозволять забезпечити сталий розвиток логістичної системи комплексу.

1. *Корпоративная логистика. 300 ответов на вопросы профессионалов / [Под общ. и научн. Редакцией проф. В. И. Сергеева]. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 976 с.* 2. *Пивоваров М. Г. Модель взаємодії логістичних концепцій досягнення конкурентоспроможності підприємства / М. Г. Пивоваров, О. М. Шаповалов // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємство. – 2009. – №4. С. 157-162.* 3. *Гужва В. М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: Навч. посібник. — К.: КНЕУ, 2001. — 400 с.*

ВОРОБЕЦЬ С.Й., КІЧОР В.П., СИМАК А.В.
Національний університет “Львівська політехніка”

МОДЕЛЮВАННЯ ЕНКУРНТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВАРУ З ВИКОРИСТАННЯМ АПАРАТУ НЕЧІТКИХ МНОЖИН

© С.Й. Воробець, В.П. Кічор, А.В. Симака, 2012

Товарна політика фірми, головна мета якої полягає у встановленні набору товарних груп, що забезпечують її ефективне функціонування, займає одне із провідних місць у маркетинговій діяльності.

Оцінювання показника конкурентоспроможності товару, як правило, здійснюється в умовах недостатньої кількості інформації і вимагає залучення експертів. Крім того, окремі параметри товару визначаються не числовими, а якісними характеристиками. Реальним дієвим засобом моделювання маркетингових рішень у таких випадках є застосування апарату нечітких множин, який забезпечує представлення невизначеності параметрів системи показників товару через суб'єктивні ймовірності. Отримані в результаті пізнавальної активності експертів (експертних груп) суб'єктивні ймовірності слугують інформаційною базою для визначення оцінки показника конкурентоспроможності товару.